

DISGRIFIAD SWYDDOGAETH

Y CYNGHORYDD BWRDEISTREF SIROL M. WEBBER

Mae'r Disgrifiad Swyddogaeth yma'n berthnasol i'ch swyddogaeth yn:

- Aelod Etholedig
- Dirprwy Arweinydd y Cyngor
- Aelod o'r Cabinet ar faterion Busnes y Cyngor
 - **Pencampwr a Hyrwyddwr Siarter yr Aelodau a Chydraddoldeb**
 - Busnes yr Adain Weithredol a'r Cyngor
 - Cyfathrebu ac Ymgysylltu (gan gynnwys cyfathrebu digidol)
 - Polisi Corfforaethol
 - Gwasanaethau Cyfreithiol
 - Gwasanaethau Llywodraethol
 - Crwner
 - Digwyddiadau Strategol
 - **Pencampwr a Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog**
 - Cysylltiadau â'r Gweithwyr a'r Undebau Llafur
 - Adnoddau Dynol
 - Etholiadau
 - Cysylltiadau Rhyngwladol
 - Cydraddoldeb ac Amrywioldeb
- Aelod sy'n cynrychioli'r Adain Weithredol ar y canlynol, neu sydd wedi'i benodi iddyn nhw:
 - Cabinet
 - Pwyllgor Cabinet – Parc Coffa Ynysangharad
 - Grŵp Llywio'r Cabinet ar faterion y Gymraeg
 - Fforwm Cyllideb Ysgolion
 - Panel Ymgynghorol Gweithwyr Cyflogedig
- **Hyrwyddwr Materion Cydraddoldeb a Siarter Aelodau**
- **Pencampwr a Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog**
- Aelod sydd wedi'i benodi ar y Cyrff Allanol yma:-
 - Cyngor Cyswllt Cymru
 - Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
 - Bwrdd Gweithredol Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

- Tribiwnlys Prisiau Cymru – Panel Penodi
- Aelod o'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a Materion Cyfansoddiadol
- Is-gadeirydd Pwyllgor y Gwasanaethau Llywodraethol
- Aelod o'r Cydbwyllgor Ymgynghori
- Is-gadeirydd y Pwyllgor Penodi
- Cadeirydd y Pwyllgor Cyswllt Cymunedol
- Is-gadeirydd y Panel Ymddeol yn Gynnar o Wirfodd / Ymddiswyddo
- Cyfranogwr mewn rhaglen Datblygu Aelodau briodol

EICH SWYDDOGAETH YN AELOD ETHOLEDIG

Yn atebol:

- I'r Cyngor llawn
- I'r Etholwyr

Diben a Gweithgaredd y Swyddogaeth:

Cynrychioli a bod yn gefn i'ch etholwyr a'ch cymunedau:

- Cynrychioli buddiannau eich Adran Etholiadol.
- Hyrwyddo'r Cyngor yn eich Adran Etholiadol a'r cymunedau rydych chi'n eu gwasanaethu.
- Bod yn ddolen gyswllt â'r gymuned ynghylch strategaethau, gwasanaethau, polisiâu a gweithdrefnau'r Cyngor.
- Cynrychioli etholwyr unigol a sefydliadau/mudiadau lleol, gan fynd ar ôl achosion unigol ar eu rhan a gwasanaethu pawb mewn modd teg a chyfartal.
- Cysylltu ag Aelodau Gweithredol, Aelodau eraill o'r Cyngor, Swyddogion y Cyngor a sefydliadau partner i sicrhau bod anghenion y cymunedau lleol yn cael eu hadnabod, eu deall a'u diwallu.
- Hyrwyddo goddefgarwch a chydlynid yn y cymunedau lleol.
- Ymateb i unrhyw gwestiynau gan y cyhoedd (yn ôl yr angen) yng nghyfarfodydd y Cyngor.

Gwneud penderfyniadau, a bwrw golwg ar gyflawniad y Cyngor:

- Cymryd rhan yng nghyfarfodydd y Cyngor llawn, dod i benderfyniadau gwybodus a chytbwys yn ôl yr wybodaeth briodol, a bwrw golwg ar gyflawniad y Cyngor.
- Parchu egwyddorion democratiaeth a chyfrifoldeb ar y cyd ynglŷn â dod i benderfyniadau.
- Hyrwyddo trefniadau effeithiol ac effeithlon parthed darparu gwasanaethau'r Cyngor a gwasanaethau cyhoeddus eraill.
- Bod yn effro i'r Polisi Diogelu Corfforaethol a chynorthwyo'r Cyngor i gydymffurfio ag ef.

Dolen gyswllt i'r Polisi:

<http://inform/en/policiesandprocedures/otherpolicies/corporatesafeguardingpolicy.pdf>

EICH SWYDDOGAETH YN DDIRPRWY ARWEINYDD Y CYNGOR AC YN AELOD O'R CABINET AR FATERION BUSNES Y CYNGOR

Yn atebol:

- I'r Cyngor llawn
- I Arweinydd y Cyngor
- I'r Cabinet

Cyfrifoldebau:

- Dirprwyo dros yr Arweinydd, a'i gynorthwyo, yn glŷn â'r cyfrifoldebau sydd wedi eu hamlinellu yn ei Ddisgrifiad Swyddogaeth priodol.
- Ar y cyd ag Aelodau eraill o'r Cabinet, bod wrth galon y gwaith o ddydd i ddydd o ran arweinyddiaeth wleidyddol, gwneud penderfyniadau ac atebolrwydd, trwy'r awdurdod cyfan.
- Ar y cyd ag Aelodau eraill o'r Cabinet, ysgwyddo holl swyddogaethau'r Cyngor nad ydyn nhw'n gyfrifoldeb unrhyw ran arall o'r Cyngor, p'un ai trwy gyfraith neu o dan Gyfansoddiad y Cyngor.
- Ar y cyd ag Aelodau eraill o'r Cabinet, cynnig y canlynol i'r Cyngor yn ei Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol bob blwyddyn:-
 - Egwyddorion arweiniol y Cyngor.
 - Polisiâu allweddol a strategaethau adnoddau cysylltiedig.
- Gweithredu yn Hyrwyddwr Corfforaethol/Cymuned, fel y bo'n briodol ac yn gymesur â'ch maes cyfrifoldebau, yn glŷn â phrif themâu datblygu trawsbynciol ym mhob un o wasanaethau a meysydd gweithredu'r Cyngor.
- Derbyn a thrafod adroddiadau, yn gymesur â'ch maes cyfrifoldebau, gan Swyddogion priodol y Cyngor ar faterion arwyddocaol y mae angen eu hystyried, cyn dod i benderfyniadau ynghylch y cyfryw faterion.
- Bod yn bresennol, lle bo hynny'n briodol ac ar gais yr Arweinydd, yn unrhyw Bwyllgorau sefydlog y Cabinet, er mwyn rheoli busnes y Cyngor, ac yn benodol ei adain Weithredol.
- Mynychu cyfarfodydd o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu, ac/neu unrhyw Bwyllgor Craffu'r Cyfadranau, yn ôl y gofyn, i esbonio materion sy'n berthnasol i'ch cylch gwaith, ac yn unol ag Adran 15(a) o Ran 4 o Gyfansoddiad y Cyngor.
- Cyfarfod â Chadeirydd ac/neu Is-gadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu pan fydd yn briodol trafod materion yn ymwneud â'u gwahanol swyddogaethau.
- Gweithio'n agos gyda phob Uwch Swyddog i fonitro ac i ofalu bod cyflawniad yn eich maes cyfrifoldebau'n gwella'n barhaus, sef:

- Hyrwyddwr Materion Cydraddoldeb a Siarter Aelodau
 - Busnes y Cyngor a'r Corff Gweithredol neu Weithrediaeth
 - Cyfathrebu ac Ymgysylltu
 - Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethol
 - Crwner
 - Cysylltiadau â'r Gweithwyr a'r Undebau Llafur
 - Adnoddau Dynol
 - Datblygu'r Gweithwyr a'r Gyfundrefn
 - Iechyd a Diogelwch
 - Etholiadau
-
- Cynnal dealltwriaeth drylwyr a chyfoes o'r gwasanaethau rydych chi'n gyfrifol amdany'n nhw, a meithrin dealltwriaeth o'r materion allweddol.
 - Yn unol ag Adran 3A (3) o Ran 3 o Gyfansoddiad y Cyngor, dod i benderfyniadau unigol brys o fewn eich maes cyfrifoldebau, er mwyn diogelu buddiannau'r Cyngor, ar ôl ymgynghori â'r Prif Swyddog(ion) priodol, a, lle y bo angen, Aelodau eraill o'r Cabinet. (Yr Arweinydd i wneud y penderfyniadau brys o'r fath yn eich absenoldeb).
 - Cynrychioli'r Cyngor mewn cylchoedd trafod (fforymau) cenedlaethol, rhanbarthol, a lleol sy'n berthnasol i'ch maes cyfrifoldebau, lle bo hynny'n briodol, mewn achlysuron ffurfiol a seremonïol.
 - Penodi paneli ad-hoc yn gymorth ynglŷn ag agwedd allweddol ar waith datblygu polisiâu (ar sail gorchwyl a gorffen), pan fo eisiau hynny.
 - Gofyn am gyngor neu sylwadau'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu a/neu'i Bwyllgorau, neu gyrrff/sefydliadau perthnasol eraill mewn perthynas â materion arwyddocaol sy'n ymwneud â'ch maes cyfrifoldebau, cyn dod i benderfyniad, os bydd hynny'n briodol.
 - Bod yn ddolen gwybodaeth ac ymateb hysbys ynghylch materion neu gwynion sy'n ymwneud â'ch maes cyfrifoldebau.
 - Bod yn atebol am eich cyfrifoldebau i'r Cyngor, ac ateb cwestiynau gan Aelodau o'r Cyhoedd yng nghyfarfodydd y Cyngor.
 - Bod yn atebol am eich cyfrifoldebau i'r Cyngor, ac ateb cwestiynau gan Aelodau o'r Cyhoedd yng nghyfarfodydd Llywodraeth Agored y Cyngor.
 - Cysylltu ag Aelodau eraill o'r Cabinet, a thrafod a rhoi gwybod iddyn nhw, am faterion unigol sy'n debygol o effeithio ar eich maes cyfrifoldebau.
 - Bod yn rhan o'r broses ymgynghori ac awdurdodi penderfyniadau dirprwyedig Swyddogion yn unol â'r amodau sydd wedi'u nodi yn Adran 5 o Ran 3 o Gyfansoddiad y Cyngor, ac fel sydd wedi'i ddirprwyo i Swyddogion o dan Adran 15, Deddf Llywodraeth Leol 2000, a allai fod yn agored i'r broses graffu mewn perthynas â'ch maes cyfrifoldebau.
 - Bod yn gyfrifol yn gyhoeddus, ar y cyd a chithau'n Aelod o'r Cabinet, ac yn unigol lle bo'r awdurdod i wneud penderfyniadau wedi'i ddirprwyo i Aelodau unigol, mewn perthynas â phenderfyniadau sy'n ymwneud ag adnoddau a blaenoriaethau yn y gymuned.
 - Ymateb i gwestiynau gan aelodau o'r cyhoedd yng nghyfarfodydd "llywodraeth agored" y Cyngor, yn unol â rheolau gweithdrefn a gafodd eu mabwysiadu gan y Cyngor ar 18 Ionawr 2006.

- Gwneud datganiadau ynglŷn â materion sy'n effeithio ar y Fwrdeistref Sirol yn ei chyfanrwydd, ar eich maes cyfrifoldebau penodol chi, neu ar unrhyw fater arall y mae angen, yn eich barn chi, dynnu sylw'r cyhoedd ato, yn unol â rheolau gweithdrefn a gafodd eu mabwysiadu gan y Cyngor ar 18 Ionawr 2006.

Caiff y cyfrifoldebau uchod eu hadolygu o dro i dro. Efallai bydd Arweinydd y Cyngor yn eu newid ar unrhyw adeg.

EICH SWYDDOGAETH YN HYRWYDDWR MATERION CYDRADDOLDEB A SIARTER AELODAU

Yn y Cyngor:

- Dealltwriaeth o'r meysydd penodol sy'n cael eu hyrwyddo o ran strategaethau a pholisi, arferion da, gwella ac agendâu cenedlaethol, ac anghenion y grŵp cleientiaid.
- Y gallu i ymgysylltu ag amrywiaeth o aelodau a swyddogion o amgylch y meysydd penodol a gwrando ar y gofynion.
- Y gallu i fod yn eiriolwr ar ran y meysydd penodol yn y Cyngor.

Yn yr ystafell gymunedol

- Dealltwriaeth o anghenion y gymuned mewn perthynas â'r meysydd penodol.
- Y gallu i ymgysylltu â dinasyddion a grwpiau cymunedol ynglŷn â materion sy'n ymwneud â'r meysydd penodol.
- Y gallu i arwain ac i gefnogi mentrau lleol sy'n ymwneud â'r meysydd penodol.
- Y gallu i gynrychioli safle'r Cyngor i'r gymuned mewn perthynas â'r meysydd penodol.

EICH SWYDDOGAETH AR BWYLLGORAU GWEITHREDOL RYDYCH CHI WEDI'CH PENODI IDDYN NHW

- Mynychu cyfarfodydd o'r Cabinet a bod yn gyfarwydd â'i gylch gorchwyl.

Cynrychioli'r Adain Weithredol

- Cynrychioli'r Adain Weithredol ar y canlynol:-
 - Cabinet
 - Pwyllgor Cabinet – Parc Coffa Ynysangharad
 - Grŵp Llywio'r Cabinet ar faterion y Gymraeg
 - Fforwm Cyllideb Ysgolion
 - Panel Ymgynghorol Gweithwyr Cyflogedig

Cynrychioli'r Cyngor

- Cynrychioli'r Cyngor ar y Cyrff Allanol rydych chi wedi'ch penodi iddyn nhw:
 - Cyngor Cyswllt Cymru
 - Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
 - Bwrdd Gweithredol Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
 - Tribiwnlys Prisio Cymru – Panel Penodi

Noder: Dyw cynrychioli'r Cyngor ar gorff allanol ddim, o reidrwydd, yn golygu y byddwch chi'n cynrychioli buddiannau'r Cyngor yn y corff/sefydliad dan sylw. Bydd disgwyl ichi weithredu er budd y sefydliad/corff allanol, ac arfer barn annibynnol wrth ddod i benderfyniadau, yn unol â'ch dyletswydd o ofal ar y corff/sefydliad dan sylw.

- Cynrychioli'r Cyngor ar gyrff partneriaeth lleol (o'ch penodi iddyn nhw), gan hyrwyddo buddiannau a lles cyffredin y naill ochr a'r llall, a hybu cydweithredu.
- Cynrychioli a hyrwyddo'r Cyngor ar gyrff cenedlaethol ac mewn achlysuron cenedlaethol (o'ch penodi).

EICH SWYDDOGAETH YN AELOD O'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A MATERION CYFANSODDIADOL

Yn atebol:

- I'r Cyngor llawn
- I'r Cabinet, fel y bo'n briodol
- I Gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a Materion Cyfansoddiadol

Cyfrifoldebau:

- Adolygu Cyfansoddiad y Cyngor, mewn modd amserol, a chyflwyno argymhellion i'r Cyngor neu Gabinet y Cyngor ynglŷn ag unrhyw newidiadau mewn perthynas â'r canlynol:
 - drafftio gwelliannau i wella eglurder a dileu mân anghysonderau;
 - diweddarau i adlewyrchu newidiadau deddfwriaethol a materion o gofnod; a
 - diwygiadau i'r Gyllideb a'r Fframwaith Polisi, Rheolau Gweithdrefnau Cyllidol a'r Rheolau Gweithdrefnau Contract (yn amodol ar geisio cyngor Swyddog Adran 151); a
 - goruchwyllo gweithredu 'Cyfansoddiad Enghreifftiol' Cymru mewn perthynas â'r rhain (i) cynnwys fframwaith cyfansoddiadol presennol y Cyngor yn y model newydd (ii) awgrymu diwygiadau

ac argymell newidiadau i'r fframwaith sydd ar waith ar hyn o bryd, i'r Cyngor eu hystyried, a all gael eu cynnwys yn y model newydd.

EICH SWYDDOGAETH YN IS-GADEIRYDD PWYLLGOR Y GWASANAETHAU LLYWODRAETHOL

Yn atebol:

- I'r Cyngor llawn
- I Gadeirydd Pwyllgor y Gwasanaethau Llywodraethol

Cyfrifoldebau:

- Cadeirio cyfarfodydd Pwyllgor y Gwasanaethau Llywodraethol yn absenoldeb y Cadeirydd.
- Penodi Pennaeth y Gwasanaethau Llywodraethol.
- Adolygu'r ddarpariaeth o staff, swyddfeydd/cyfleusterau ac adnoddau eraill sydd ar gael i Bennaeth y Gwasanaethau Llywodraethol yn rheolaidd, gan sicrhau bod y rhain yn ddigonol.
- Penodi Is-bwyllgorau a Chadeiryddion Is-bwyllgorau i ymgymryd â swyddogaethau sy'n cael eu dirprwyo gan y Pwyllgor.
- Trafod adroddiadau sydd wedi'u paratoi gan Bennaeth y Gwasanaethau Llywodraethol.
- Datblygu Strategaeth Datblygu Aelodau yr Awdurdod.
- Sicrhau gall Aelodau fanteisio ar lefel resymol o hyfforddiant a datblygiad fel sy'n cael eu disgrifio yn y Strategaeth Datblygu Aelodau a Siarter Cymru ar gyfer Cefnogi a Datblygu Aelodau.
- Sicrhau bod y gyllideb ar gyfer Datblygu Aelodau yn ddigonol.
- Sicrhau gall Aelodau fanteisio ar gynllunio datblygu personol ac adolygiadau datblygu personol blynyddol.
- Gweithredu yn ôl gofynion technegol, cyfreithiol, a gweithdrefnol i gyfrannu at swyddogaethau'r pwyllgor mewn modd teg a chytbwys.
- Bod yn drylwyr ac yn wrthrychol wrth dderbyn cyngor proffesiynol ac arbenigol am gynnal cyfarfodydd ac achosion o flaen y Pwyllgor.
- Cymryd rhan effeithiol mewn cyfarfodydd o Bwyllgor y Gwasanaethau Llywodraethol.
- Dod i benderfyniadau gwybodus a chytbwys yn ôl yr wybodaeth briodol, yn unol â chylch gorchwyl y Pwyllgor, sy'n cyd-fynd â gofynion y gyfraith, y cyfansoddiad, a gofynion y polisïau perthnasol.
- Deall swyddogaethau priodol Aelodau, Swyddogion a phartïon allanol sy'n gweithredu o fewn maes cyfrifoldeb Pwyllgor y Gwasanaethau Llywodraethol.

EICH SWYDDOGAETH YN AELOD O'R CYDBWYLLGOR YMGYNGHORI

- Cyflawni'r swyddogaethau a ganlyn ar ran y Cyngor:
- Darparu fforwm ar gyfer cyfnewid sylwadau rhwng

Aelodau etholedig ac Undebau Llafur mewn perthynas â materion sy'n effeithio ar weithwyr.

- Ystyried materion penodol sy'n effeithio ar weithwyr sy'n cael eu cyfeirio ato gan Aelodau o'r Cyngor, yr Undebau a'r Swyddogion.

EICH SWYDDOGAETH YN GADEIRYDD Y PWYLLGOR CYSWLLT CYMUNEDOL

- Cadeirio cyfarfodydd o'r Pwyllgor Cyswllt Cymunedol a bod yn gyfarwydd â'i gylch gorchwyl.
- Galw cyfarfodydd o'r Pwyllgor Cyswllt Cymunedol fel y bo'n briodol.
- Gofyn i Aelod/Aelodau o'r Cabinet fynychu cyfarfodydd o'r Pwyllgor Cyswllt Cymunedol fel y bo'n briodol.

EICH SWYDDOGAETH YN IS-GADEIRYDD Y PANEL YMDDEOL YN GYNNAR O WIRFODD / YMDDISWYDDO

Yn atebol:-

- I'r Cyngor llawn

Cyfrifoldebau:-

- Cadeirio cyfarfodydd o'r Panel Ymddeol yn Gynnar o Wirfodd / Ymddiswyddo yn absenoldeb y Cadeirydd.
- Trafod ceisiadau ymddeol yn gynnar o wirfodd / ymddiswyddo gan weithwyr

EICH SWYDDOGAETH YN IS-GADEIRYDD Y PWYLLGOR PENODI

Yn atebol:

- I'r Cyngor llawn
- I Gadeirydd y Pwyllgor Penodi

Cyfrifoldebau:

- Argymhell penodi Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, a Phrif Swyddogion, i'r Cyngor.
- Penodi Swyddogion ar Lefel Cyfarwyddwr Gwasanaeth

DATBLYGU AELODAU

- Cydymffurfio â Chod Ymddygiad y Cyngor, a chynnal y safonau gorau posibl o ran ymddygiad a moeseg yn y ffordd byddwch chi'n ymgymryd â'ch dyletswyddau.
- Ymgymryd â hyfforddiant mewn perthynas â diogelu plant ac oedolion sydd mewn perygl ac anghenion hyfforddiant ychwanegol, e.e. mewn

perthynas â'ch swyddogaeth briodol a fydd yn cael sylw yn rhan o'ch Cynllun Datblygiad Personol parhaus.

- Manteisio ar gyfleoedd datblygu er mwyn gwella'ch dealltwriaeth o'ch swyddogaeth ar Bwyllgorau/Cyrff Allanol ac ati, byddwch chi wedi'ch penodi iddyn nhw.
- Manteisio ar gyfleoedd datblygu ar gyfer Aelodau/Cynghorwyr.

GWERTHOEDD

- Ymrwymo wrth werthoedd y Cyngor a'r gwerthoedd canlynol mewn swydd gyhoeddus:
 - Bod yn agored a thryloyw
 - Bod yn onest a dilwgr
 - Bod yn oddefgar a pharchus
 - Bod yn anwahaniaethol a theg
 - Derbyn gwahaniaeth mewn diwylliant
 - Parchu cynaliadwyedd

LlofnodM. Webber.....

EnwMaureen Webber.....

Dyddiad28th February 2019.....